

Ανθρώπινα

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΙΟΥΣΗΣ kiousis@enet.gr

Τρίγλωσσα μαθητούδια ελληνικά μεγαλωμένα

ΦΩΤΗΣ ΠΑΠΑΓΕΡΜΑΝΟΣ

Λένε πως η καλύτερη εποχή για να ταξιδέψει κανείς στο Μόντρεαλ του Καναδά είναι το φθινόπωρο, οπότε η ατμόσφαιρα εξακολουθεί να είναι ζεστή. Αυτή η εποχή χαρακτηρίζεται «ινδιάνικο καλοκαίρι». Λίγο πριν έρθουν τα χιόνια και το ψύχος στα μεγάλα βουλεβάρτα της πόλης, που ουσιαστικά είναι ένα νησί αφού βρίσκεται επάνω στον πλωτό ποταμό Άγιο Λαυρέντιο (Saint Laurent), που πηγάζει στις Μεγάλες Λίμνες της Βόρειας Αμερικής και εκβάλλει στον Ατλαντικό Ωκεανό, ενώ στην ευρύτερη περιοχή του συμπεριλαμβάνονται το νησί Λαβάλ, η Νότια Ακτή και τα προάστια, μύρισε έντονα ελληνικό καλοκαίρι.

Με θέρμη η εκεί δραστήρια ελληνική κοινότητα ετοιμάζεται για να γιορτάσει τα εκατό χρόνια υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης που προσφέρει από το 1909. Από τα πρώτα χρόνια και

τη λειτουργία του πρώτου σχολείου «Πλάτων» στο υπόγειο μιας εκκλησίας στη λεωφόρο St. Laurent, τα ελληνικά σχολεία της Ελληνικής Κοινότητας του Μόντρεαλ έχουν εξελιχθεί σε ένα ολοκληρωμένο σχολικό σύστημα, που προσαρμόζει διαρκώς την άριστη εκπαίδευση στις εξελισσόμενες ανάγκες της κοινότητας.

«Τα σχολεία μας είναι ένα αξιοθαύμαστο κατόρθωμα», τονίζει ο Βασίλης Μπαλαμπάνος, πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας του Μόντρεαλ (ΕΚΜ). «Στο επίκεντρο της ΕΚΜ βρίσκεται το σχολείο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης «Σωκράτης», ένα ημερήσιο τρίγλωσσο (γαλλι-

κά, ελληνικά, αγγλικά) Δημοτικό σχολείο, με περίπου 1.250 μαθητές στα τέσσερα παραρτήματά του». Η ΕΚΜ επίσης διαθέτει δύο σχολεία Συμπληρωματικής Εκπαίδευσης: το «Πλάτων-Ομηρος», που προσφέρει κάθε Σάββατο μαθήματα ελληνικών σε περίπου 300 μαθητές, και το Γυμνάσιο/Λύκειο «Αριστοτέλης», που προσφέρει μαθήματα ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού σε περίπου 100 μαθητές, απόφοιτους του ελληνικού ημερήσιου Δημοτικού σχολείου «Σωκράτης».

Επίσης, στην εκμάθηση και διάδοση του ελληνικού πολιτισμού συντελεί σημαντικά το Πολιτιστικό Τμήμα της Ελληνικής Κοινότητας του Μόντρεαλ, στο οποίο περίπου 500 μαθητές διδάσκονται ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς και συμμετέχουν σε θεατρικές ή καλλιτεχνικές δραστηριότητες. ▶

Η Ελλάδα του Μόντρεαλ

Ελληνες μετανάστες αναφέρονται στο Μόντρεαλ από το 1843. Το 1900 ήταν 300, το 1906 έφτασαν τους 1.000. Τον ίδιο χρόνο ιδρύθηκε η Ελληνική Κοινότητα. Σήμερα ζουν στην ευρύτερη περιοχή 85.000 Ελληνες, γύρω στους 300.000 σε όλο τον Καναδά. «Η κοινότητα αποτελεί τη φωνή της ευρείας ελληνικής παροικίας» μας λέει ο πρόεδρος της Βασιλίας Μπαλαμπάνος. Το 1981-82 χτίστηκε το Ελληνικό Κοινοτικό Κέντρο στην Wilderton, τηλ. (514) 7382421, που αποτελείται από ένα σχολείο, βιβλιοθήκη και καφετέρια, κοινοτική βιβλιοθήκη, γυμναστήριο και αίθουσες δεξιώσεων. Τα επίσημα εγκαίνια του Κέντρου τέλεσε το 1987 η τότε υπουργός Πολιτισμού Μελίνα Μερκούρη. Το 1983 ιδρύθηκε το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών με έμφαση στη διδασκαλία γλώσσας, ιστορίας, κουλτούρας και ορθόδοξης πίστης σε ενήλικους σπουδαστές.

Από την Αργολίδα στον Καναδά και για 13 συνεχή χρόνια στη Βουλή του, εκπροσωπώντας την επαρχία του Κεμπέκ. Η Ελένη Μπακοπάνου, τόσο ως διάδοχος βουλευτής του Marcel Prud'homme στην περιοχή Saint-Denis (1993-1997) όσο και ως βουλευτής στην περιοχή Ahuntsic (1997-2006), όπου τη μετέφερε, εκπροσωπούσε τον απανταχού Ελληνισμό. Στο Οντάριο έχουμε 4 βουλευτές ελληνικής καταγωγής, τους Φιλελεύθερους Γιάννη Κάννη και Δημήτρη Καρύγιαννη, τον κυπριακής καταγωγής υπουργό Βιομηχανίας Tony Clement και τη βουλευτή του NDP Niki Ashton. Σήμερα η Ελένη Μπακοπάνου είναι στέλεχος του πανεπιστημίου McGill ως υπεύθυνη σύνδεσμος του πανεπιστημίου με τις κυβερνητικές αρχές.

«Αράπιτσα» μαγική

Το διονυσιακό έθιμο του Γιαντίσορου και της Μπούλας (με αναφορές στην Τουρκοκρατία) αναβίωσε με επιτυχία στην ελληνική κοινότητα του Μόντρεαλ. Καταπληκτικές φορεσιές, φουστάνες με 400 πιέτες, αμάνικα γιλέκα με ραμμένα νομίσματα, μαντίλια, σελάκια, και ο «πρόσωπος», η μάσκα. Εντυπωσιακά χορευτικά από τα μέλη του Ομίλου Περιβάλλοντος και Πολιτισμού «Αράπιτσα» Νάουσας, που απογειώσαν το κέφι με την απaráμιλλη ζωντάνια των κινήσεών τους. Ο δραστήριος Όμιλος αριθμεί περί τα 150 μέλη και διαθέτει ιματιοθήκη με παραδοσιακές στολές. Μάεστροι της γιορτής ο ζουρνατζής Τρύφων Παζαρέντσας και ο αδελφός του Μιχάλης στο νταούλι. Ηχοχρωματική πανδαισία με μια λέξη.

Αντιθέσεις

Χρήστος Γιανναράς

ομότιμος καθηγητής
αυτό που...

«Να έχεις
εξευτελίσει την
ευγένεια της
καταγωγής σου»

«Κ»

Ελένη Γλούκατση - Αρβελέρ

πρύτανης
...με καλδί

«Το ότι οι Έλληνες
ανοίγουν όλες
τις κουβέντες
με το "εγώ"»

«Κ»

Στα πεταχτά

Από τον ΠΕΤΡΟ ΜΑΝΤΑΙΟ

Πως είμαστε χώρα θαλασσινή το αποδεικνύουν –εκτός από τον χάρτη και το εθνικό μας σύμβολο– οι αμέτρητες λέξεις και φράσεις που δανείζονται και μεταφέρουν σημασίες από το θαλάσσιο περιβάλλον, σε προσωπικές διαθέσεις αλλά και γενικές καταστάσεις. Ωρες να 'χεις και να λες... Σταχυολογώ πρόχειρα καμπόσες: Η στραβός είν' ο γιγλός ή στραβά αρμενίζουμε. Τον έπιασαν τα μπουρνια του. Εγινε γλέντι τρικούβερτο. Ο

Μόνο μην τα κάνουμε θάλασσα

πινηγμένος από τα μαλλιά του πιάνεται. Βούλιαξα στις θάλασσες των ματιών της! Χάσαμε τον μπουσούλα. Πελαγοδρομούμε. Του έριξα δόλωμα και τσίμπησε. Προσαράξαμε. Πέσαμε σε βαθιά νερά. Λόγια ρηκά. Ψαρώσαμε. Πάτωσε το δίχτυ. Τραβίει κουπί. Πιάσαμε πάτο. Πατάει σε δύο βάρκες. Χεστήκαμε κι η βάρκα γέρνει. Μπήκαμε σε μεγάλες φουρτούνες. Τα κάναμε θάλασσα. Εξαιρούνται οι «δελφίνοι», που είναι γαλλικής προέλευσης και δεν έχουν την παραμικρή σχέση με το γνωστό –και αγαπητό– δελφίνι δελφινάκι.

Δεν είναι, επομένως, τυχαίο που οι πρώτες μεγάλες φουρτούνες, στις οποίες μήπε –προτού καλά καλά ορκιστεί– η νέα κυβέρνηση, συνδέονται με το μεγαλύτερο λιμάνι και το μεγαλύτερο ναυπηγείο της χώρας. Οπου και θα φανεί πόσο καλός είναι ο καπετάνιος που κρατάει το τιμόνι και πόσο το πλεούμενο Ελλάς είναι γερό σκαρί ή σκυλοπνίχτης. Καλό είναι βέβαια να μη χάσει τον μπουσούλα ο καπετάνιος, ούτε και να πατήσει σε δύο βάρκες. Αλλά καλό είναι και τα υπόλοιπα κόμματα να μη ρεμβάζουν τη φουρτούνα από κάποιο παραλιακό ταβερνείο δίνοντας... οδηγίες προς ναυτιλλομένους. Ούτε οι συνδικαλιστές να δέσουν κάβο τα αιτήματα περιμένοντας να φυσήξει ούριος άνεμος. Ούτε να ζυγώσουν στον προβλήτα μπουρλοτιέρηδες. Καμιά φορά το ταξίδι χρειάζεται να γίνει και με θαλασσοταραχή. Αρκεί το καράβι να έχει το σωστό έρμα και να μην πελαγοδρομεί ανεργμάτιστο.